

Το να μάθεις να ακούς μπορεί να είναι εξαιρετικά δύσκολο, ειδικά αν είσαι νέος στον χώρο της εκπαίδευσης σκύλων. Θυμάμαι ότι ήμουν πολύ νευρικός στα αρχικά περιστατικά που σχετιζόνταν με προβλήματα συμπεριφοράς. Ήμουν προετοιμασμένος να κατευθύνω το περιστατικό στον δάσκαλό μου κύριο Γ. Αραχωβίτη. Καθώς ο κηδεμόνας του σκύλου εξιστορούσε τα γεγονότα, το μυαλό μου έτρεχε προσπαθώντας να αναλύσω και να λύσω το συγκεκριμένο πρόβλημα. Σύντομα ανακάλυψα ότι το καλύτερο που είχα να κάνω ήταν να παραμείνω σιωπηλός και να επιτρέψω στην αφήγηση να ολοκληρωθεί αλογόκριτα.

Πάντα υπήρχαν πολλές ερωτήσεις τις οποίες θα ήθελα άμεσα να θέσω, όμως αφήνοντας τον κηδεμόνα του σκύλου να αναπτύξει την περιγραφή του οι περισσότερες από αυτές έβρισκαν την απάντησή τους. Ακόμα και η εστίαση της συζήτησης στον 'υπάκουο' σκύλο που τόσο καιρό μοιραζόταν το σπίτι με την διποδη οικογένειά του, μου έδινε τη δυνατότητα να αντλήσω πληροφορία και να διαμορφώσω άποψη για το περιστατικό, να κατανοήσω τη σχέση της οικογένειας με τον σκύλο καθώς και τις προσδοκίες τους γι' αυτόν.

Όταν δουλεύω με κάποιον πελάτη σε ιδιωτική συνεδρία, το να ακούω με προσοχή ήταν συνήθως το πιο δύσκολο κομμάτι. Είναι πολλές φορές πασιφανές το τι συμβαίνει μεταξύ σκύλου και ανθρώπου από τα πρώτα λεπτά της συνάντησης! Με τον καιρό έμαθα πως η καλύτερη επιλογή είναι να περιμένω μέχρι να με εμπιστευθούν και να ξετυλίξουν μπροστά μου όλα τα γεγονότα.

Όσοι ασχολούμαστε με την εκπαίδευση των σκύλων εύκολα καταλαβαίνουμε πως πρέπει να ακούμε με ιδιαίτερη προσοχή τον κηδεμόνα του σκύλου. Αυτό πολλές φορές μπορεί να επιφέρει και απογοήτευση καθώς ο κηδεμόνας δεν παρουσιάζει όλα τα γεγονότα. Είναι πολλές οι περιπτώσεις που γνωρίζω ότι υπάρχει μεγάλη δόση υπερβολής και πιθανά ψέματα.

Σε κάθε περίπτωση 'την αλήθεια την γνωρίζει καλά ο κηδεμόνας του σκύλου, όμως δεν την ακούμε εμείς'. Τις περισσότερες φορές οι κηδεμόνες των σκύλων δεν έχουν σκοπό να με εξαπατήσουν αλλά μου παρουσιάζουν αυτά που οι ίδιοι εκτιμούν ότι είναι σημαντικά και αληθινά. Γνωρίζουν όλα τα γεγονότα, όμως δεν τα μοιράζονται μαζί μου και αυτό είτε γιατί τα θεωρούν άσχετα με τον λόγο που βρίσκομαι κοντά τους, είτε απλά δεν θέλουν να τα θυμούνται.

Τις περισσότερες φορές είναι πολλαπλά απογοητευμένοι. Τα πράγματα με τον σκύλο τους δεν πάνε όπως ανέμεναν και ζητούν κάποιον να 'διορθώσει' το πρόβλημα.

Θα κάτσω υπομονετικά να ακούσω τι έχουν να μου πουν, όμως τη διαχείριση της συζήτησης την έχω εγώ. Ο χρόνος τρέχει και πρέπει να καθοδηγώ την κουβέντα μας με ερωτήσεις που θα αναδείξουν την ουσία της υπόθεσης.

Εδώ και πάλι τα πράγματα δεν είναι απλά. Ακόμα και σήμερα δεν παύω να μένω εντυπωσιασμένος με την αρνητική απάντηση που παίρνω σε απλές ερωτήσεις όπως : 'Έχει ποτέ ο σκύλος σας δαγκώσει άνθρωπο;' και αυτό μόνο για να ακούσω λίγο αργότερα '...μόνο μια μικρή αμυχή' ή '...πριν από ένα μήνα σε έναν σκυλοκαβγά' ή '...όταν ο γιος μου πήγε να του πάρει το κόκαλο'. Μπορεί να φαίνεται ως ένα απλό 'Ναι' ή 'Όχι' για εμένα αλλά προφανώς δεν ισχύει το ίδιο και για τον κηδεμόνα του σκύλου.

Ο κηδεμόνας δεν προσπαθεί να κρύψει την αλήθεια.

Στην πραγματικότητα έχουν αλλάξει το συμβάν στη μνήμη τους, έτσι ώστε αυτό να μην εκλαμβάνεται πλέον ως δάγκωμα.

Η αλήθεια βρίσκεται στον κηδεμόνα και δουλειά μου είναι να τον ακούσω για να την μάθω.

- Άκου τον σκύλο

Με τα σκυλιά έχω μάθει να ακούω με τα μάτια μου. Οι περισσότεροι εκπαιδευτές γνωρίζουν πως τα σκυλιά έχουν τη δυνατότητα να παράγουν ήχους με το στόμα τους, όμως η ουσιαστική επικοινωνία γίνεται με την γλώσσα του σώματος. Για εμένα η μεγαλύτερη επιτυχία είναι να μοιρασθώ και να διδάξω αυτή τη γνώση στους μαθητές μου.

Για τους ανθρώπους είναι πραγματικά πολύ δύσκολο να 'βλέπουν' τα σκυλιά τους όχι μόνο με την απλή έννοια της παρατήρησης αλλά της σύλληψης της γενικότερης εικόνας και του

μηνύματος που απεγνωσμένα προσπαθούν να μας μεταφέρουν.

Η ανικανότητά μας να ερμηνεύουμε σωστά τη γλώσσα του σώματος των σκύλων και των μηνυμάτων που προσπαθούν να μας μεταφέρουν μεταφράζεται ως κώφωση στην επικοινωνία τους !

Έτσι, όχι μόνο δεν ακούμε αλλά δεν και δεν τα καταλαβαίνουμε.

Πρόσφατα ανέλαβα ένα ημίαιμο Labrador, το οποίο αν και είχε περάσει από εκπαίδευση δεν εκτελούσε τις εντολές, παρά μόνο μετά από αρκετές επαναλήψεις. Παρατηρώντας τον σκύλο 'μου είπε' ότι πρέπει να είχε κουραστεί από την υπερβολική και πιθανά βίαιη εκπαίδευση.

'Ακούγοντας' την γλώσσα του σώματος του σκύλου ήταν ολοφάνερο ότι γνώριζε πως έπρεπε να ανταποκριθεί με έναν συγκεκριμένο τρόπο στο κάλεσμα, όμως αυτό ήταν είτε ασαφές, είτε κουβαλούσε ένα ιστορικό αρνητικών συνειρμών. Τα αυτιά του σκύλου δεν ήταν ποτέ όρθια, η ουρά σπάνια κυμάτιζε και η προσοχή του ποτέ δεν ήταν προς στον κηδεμόνα του. Περίμενα υπομονετικά την ευκαιρία για να δείξω στον κηδεμόνα τι προσπαθούσε να μας πει η Ήρα. Και αυτή δεν άργησε να φανεί από τη στιγμή που αρχίσαμε να μαθαίνουμε νέες συμπεριφορές στην Ήρα χρησιμοποιώντας Θετική Εκπαίδευση (Θετική Ενίσχυση - PR). Άρχισε να ηρεμεί και μάλιστα ήταν ενθουσιασμένη που συνεργαζόμασταν. Η γλώσσα του σώματος του σκύλου άλλαξε ολοκληρωτικά. Στο σημείο αυτό η κηδεμόνας της Ήρας άρχισε να με ρωτά για τη διαφοροποίηση της συμπεριφοράς της.

Αυτή ήταν και η τέλεια ευκαιρία να την βοηθήσω να μάθει να 'ακούει' τον σκύλο της.

Είναι δουλειά μου να βοηθώ τους κηδεμόνες των σκύλων να βλέπουν και να ακούνε τα σκυλιά τους, γεγονός που σίγουρα θα τους βοηθήσει πολύπλευρα τόσο στην εκπαίδευση όσο και στις σχέσεις τους μαζί τους. Όταν το καταφέρουμε αυτό τότε θα ακολουθήσει και η διόραση για το πώς θα υποστηρίξουν, εκπαιδεύσουν και θα χτίσουν μια πολύ βαθύτερη σχέση με σκυλιά τους.

- **Άκου τον εαυτό σου**

Το να ακούς τον εαυτό σου είναι ένα μάθημα που όλοι μας έχουμε πάρει σε νεαρή ηλικία από τις οικογένειές μας. Η αλήθεια είναι όμως ότι η κουλτούρα μας, μας υπαγορεύει ακριβώς το αντίθετο. Όλοι μας μπορούμε να εκλάβουμε πολύ περισσότερες πληροφορίες για μία κατάσταση απ' ότι μπορούμε συνειδητά να επεξεργαστούμε σε ένα μικρό χρονικό διάστημα. Είναι αυτή η 'αίσθηση' που έχουμε για κάποιον ο οποίος μπορεί να είναι ανέντιμος ή επικίνδυνος. Όμως πολλές φορές αγνοούμε το μήνυμα αυτό επειδή έχουμε διδαχθεί να είμαστε ευγενικοί και σωστοί επαγγελματίες. Αυτές οι κοινωνικά αποδεκτές συμπεριφορές καταστέλλουν τα ένστικτά μας.

Ακούγοντας τι μου λέει το σώμα μου στην παρουσία ενός σκύλου μπορεί να είναι η διαφορά ανάμεσα σε ένα δάγκωμα και μια ήρεμη συνάντηση.

Είμαστε και οι δύο ζωντανοί οργανισμοί που εξελίσσονται ο ένας κοντά στον άλλο εδώ και χιλιάδες χρόνια, έτσι αν και μοιάζει να μην ξέρουμε το γιατί, το σώμα μας μας λέει να είμαστε προσεκτικοί.

Ακούω το ένστικτό μου και τον σκύλο πολύ προσεκτικά για να διαπιστώσω αν η συνάντησή μας θα είναι φιλική ή όχι. Συλλέγω τις πληροφορίες από τον κηδεμόνα αλλά μόνο ως συμπληρωματικές ως προς τις δύο πρωτεύουσες πηγές μου: εμένα και τον σκύλο.

Υπάρχει η πεποίθηση ότι ο εκπαιδευτής μπορεί να χειριστεί το οποιοδήποτε σκυλί. Πολλές φορές νοιώθω ότι πρέπει να αποδείξω ότι είμαι αυθεντία, μάγος ή ερωτευμένος με τα σκυλιά. Είναι μάλιστα κοινή άποψη ότι ο εκπαιδευτής θα έρθει και θα 'αναλάβει' τον σκύλο. Πολλοί μου ζητάνε να κάνω κάτι και να 'διορθώσω το πρόβλημα' ΤΩΡΑ.

Κάθε φορά πριν έρθω σε επαφή με έναν άγνωστο σκύλο εξηγώ στον κηδεμόνα πως δεν θα έχω καμία συνδιαλλαγή με τον σκύλο τους, αρχικά έτσι ώστε να δώσω την ευκαιρία στο σκύλο να μου 'πει' πώς νιώθει. Τότε είναι που ανοίγει 'η πόρτα' και δίνεται η ευκαιρία να τους εξηγήσω πώς θα ακούνε τον σκύλο τους.

- Η μάχη της σιωπής

Πολλές φορές αναρωτιέμαι πώς ερμηνεύει ο καθένας την σιωπή. Είναι πολύ καλύτερα να περιμένεις από το να πεις κάτι που στη συνέχεια δεν μπορείς να πάρεις πίσω. Ενέργειες του κηδεμόνα με τις οποίες μπορεί να είμαι αντίθετος απλά καταγράφονται, όμως δεν σχολιάζονται. Στόχος μου είναι να βοηθήσω τον σκύλο και τον άνθρωπο και αν χάσω την εμπιστοσύνη τους από την αρχή λόγω κάποιας παρατήρησής μου τότε δεν θα έχουμε αποτέλεσμα. Πρώτα δημιουργείς τη γέφυρα και μετά περνάς στην απέναντι όχθη.

Η σιωπή βοηθάει να χτιστεί η σχέση μεταξύ σκύλων και ανθρώπων απλά αφήνοντας και τους δύο να καταλάβουν ότι αυτό που 'λένε' είναι πολύ σημαντικά για εμένα. Η επιλογή του πότε θα μιλήσεις και τι θα πεις δίνουν στις λέξεις μεγαλύτερη αξία για τον οποιοδήποτε οργανισμό σε 'ακούει'.

Πηγή: www.iatronet.gr - Συγγραφέας: Στέφας Αντώνης